

TIH 1413

สปาเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ

ความหมายของสปา

สปา (Spa) หมายถึง การบำบัดด้วยน้ำภายใต้การดูแลของนักบำบัด แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงเป็นสถานที่ในการพักผ่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งสุขภาพที่ดี

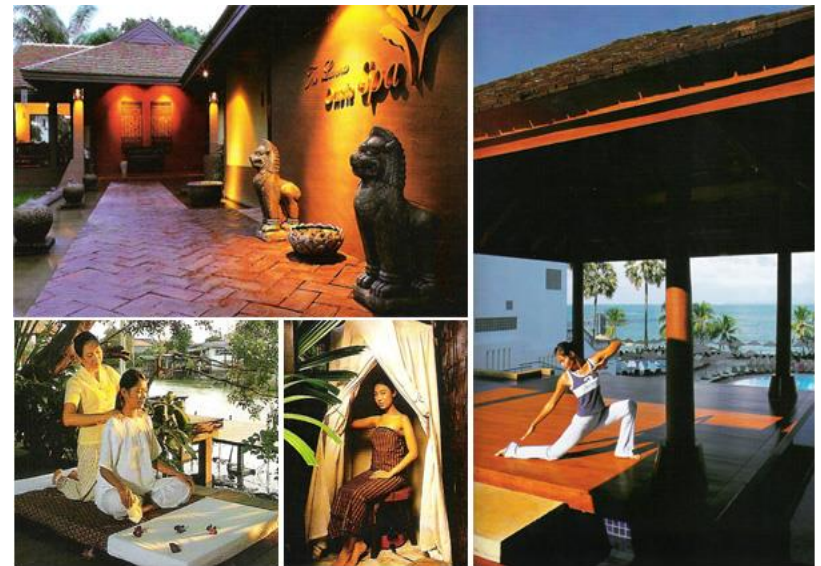
ความหมายในเชิงประวัติศาสตร์

สถานที่ที่มีน้ำพุตามธรรมชาติที่ซึ่งสามารถบรรเทา และรักษาอาการเจ็บป่วยจากโรคร้ายต่าง ๆ ได้

ความหมายในเชิงร่วมสมัย

เป็นสถานที่อำนวยความสะดวก และทุ่มเทให้กับทั้งทางด้านการบำบัดทั้งกายภาพ และจิตใจ อารมณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งสุขภาพที่ดีและชีวิตที่มีความสุข

การบริหาร
จัดการที่ดี

น้ำ

การบำรุง

เวลา&จังหวะ
ของชีวิต

องค์ประกอบ
ของสปา

การ
เคลื่อนไหว&
ออกกำลังกาย

การแสดงออก
ศิลปวัฒนธรรม

การนวด

สถานที่ตั้ง

ศาสตร์ด้าน
ความงาม

บำบัดร่างกาย
จิต และ
วิญญาณ

ธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ (Spa Business)

ธุรกิจสปา

หมายถึง...

ธุรกิจที่เปิดสถานบริการเพื่อสุขภาพ หรือสถานพยาบาลที่ให้บริการลูกค้าทั่วไปด้วยศาสตร์การนวดเพื่อสุขภาพ การปฏิบัติต่อร่างกายเพื่อสุขภาพ และการใช้น้ำเพื่อสุขภาพเป็นบริการหลัก เพื่อปรับความสมดุลของร่างกายและจิตใจ โดยให้คำแนะนำด้านบริการที่จัดไว้ตามหลักวิชาการ รวมถึงอาจจะมีการให้คำแนะนำการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย โภชนาการ การปรับพฤติกรรมตามหลักการแพทย์สากลและการสร้างหลักสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์ทางเลือก

การแบ่งประเภทธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ

1. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามลักษณะการให้บริการ
2. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามองค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้
3. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามลักษณะสถานที่ให้บริการ

1. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามลักษณะการให้บริการ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเรื่องกำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพและเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

1)กิจการสปาเพื่อสุขภาพ การประกอบกิจการที่ให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพโดยบริการหลักที่จัดไว้ประกอบด้วย การนวดเพื่อสุขภาพและการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ โดยอาจมีบริการเสริมประกอบด้วย เช่น การอบเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โภชนาการบำบัดและการควบคุมอาหาร โยคะ และการทำสมาธิ การใช้สมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ (ทั้งนี้ ในการประกาศฯ ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ กำหนดเพิ่มเติมว่า ต้องมีบริการเสริมอีกอย่างน้อย 3 รายการ)

1. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามลักษณะการให้บริการ

2) **กิจการนวดเพื่อสุขภาพ** การประกอบกิจการนวดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า ความเครียด ด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การตัด การดึง การประคบ การอบ หรือโดยวิธีการอื่นใดตามศาสตร์และศิลปะของการนวดเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ ต้องไม่มีสถานที่อาบน้ำโดยมีผู้ให้บริการ

3) **กิจการนวดเพื่อเสริมสวย** หมายถึง การประกอบกิจการนวดในสถานที่เฉพาะ เช่น ร้านเสริมสวยหรือร้านทำผม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสวยงามด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การประคบ การอบ หรือด้วยวิธีการอื่นใดตามศิลปะการนวดเพื่อเสริมสวย ทั้งนี้ ต้องไม่มีสถานที่อาบน้ำโดยมีผู้ให้บริการ

2. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามองค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้

คณะกรรมการมาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาสถานบริการส่งเสริมสุขภาพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้จำแนกกิจการสปาตามองค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1) สปาแบบตะวันตก (Western Spa) เป็นสถานที่ที่ให้บริการสุขภาพด้วยน้ำเป็นหลัก โดยมีมาตรฐานการให้บริการแบบเดียวกับประเทศตะวันตก

2) ไทยสบาย หรือ ไทยสปายะ (Thai Spaya) เป็นสถานที่ที่ให้บริการสุขภาพแบบองค์รวมแบบไทย เน้นการอบสมุนไพร การใช้ลูกประคบ และการนวดไทย คำว่า “สบาย” มาจากภาษาบาลี คือ “สปายะ” แปลว่า สถานที่หรือบุคคลซึ่งเป็นสหายเหมือนกัน เกื้อกูลหรือเอื้ออำนวย โดยเฉพาะที่ช่วยเกื้อกูลแก่การบำเพ็ญและประดับประดา รักษาสมาธิ ดังนั้น สถานบริการสุขภาพแบบไทยสบาย ย่อมจะต้องดำเนินไปให้ได้ลักษณะที่เอื้อไปสู่ความเป็นสถานที่อันสปายะ ตามคำนิยามดังกล่าว

3) ไทยสปา (Thai Spa) เป็นสถานที่ที่ให้บริการสุขภาพที่ใช้น้ำเป็นหลัก มีมาตรฐานการให้บริการแบบเดียวกับประเทศตะวันตก แต่มีการประยุกต์ภูมิปัญญาทางตะวันออก และภูมิปัญญาไทยเข้าสู่การบริการในสถานที่เดียวกัน

3. การแบ่งประเภทธุรกิจสปาตามลักษณะสถานที่ให้บริการ

1) Club Spa

2) Day Spa

3) Hotel & Resort Spa

4) Cruise Ship Spa

5) Mineral Spring Spa

6) Destination Spa

7) Medical Spa

การแบ่งประเภทธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ

ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการแยกประเภท จึงสามารถสรุปการแบ่งประเภทของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สปาแบบมีที่พักร
2. สปาแบบไม่มีที่พักร

ประเภทการบริการในธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ

1. บริการหลัก

- การนวด
- การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ

2. บริการเสริม

กิจกรรมต่างๆ ที่ควรจัดให้มีอยู่ในเมนูเพื่อดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการบ่อยขึ้น และมีความหลากหลายในสปามากขึ้น

1. บริการหลัก

1. การนวด

- การนวดแบบตะวันออก
- การนวดแบบตะวันตก
- ทรีทเมนท์ความงาม และการนวดหน้า

1. บริการหลัก

2. การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ

1) การใช้น้ำในเชิงรับ

Balneotherapy การอาบแช่ในน้ำแร่ น้ำพุร้อนต่างๆ ซึ่งรวมถึงการดื่มกินน้ำหรือน้ำแร่ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะ**เป็นแหล่งน้ำในธรรมชาติ** วิธีการเช่นนี้เป็นรูปแบบที่ใช้มาตั้งแต่โบราณ และปรากฏอยู่ในหลายวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมกรีก โรมัน จีน และญี่ปุ่น บางครั้งเรียกการอาบแช่ดังกล่าวว่า Spa therapy

Hydrotherapy หรือ วารีบำบัด คือ **การใช้น้ำธรรมดา** (ไม่ใช่ น้ำแร่) บำบัดภายนอก ร่างกาย โดยเน้นการ**ใช้ร่วมกับความร้อนและความเย็นและกระแสน้ำ** ต้นแบบของลักษณะการใช้น้ำแบบนี้ได้แก่ การแช่ในอ่างน้ำวน (Whirlpool) การประคบด้วยน้ำร้อนหรือน้ำเย็น การฉีดด้วยน้ำ

1. บริการหลัก

2. การใช้น้ำเพื่อสุขภาพ

2) การใช้น้ำในเชิงรุก

2. บริการเสริม

การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

2. บริการเสริม

การทำสมาธิ และโยคะ

2. บริการเสริม

การอบเพื่อสุขภาพ

2. บริการเสริม

การแพทย์ทางเลือก

2. บริการเสริม

โภชนาการบำบัดและการควบคุมอาหาร

สปาเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ (Medical Spa)

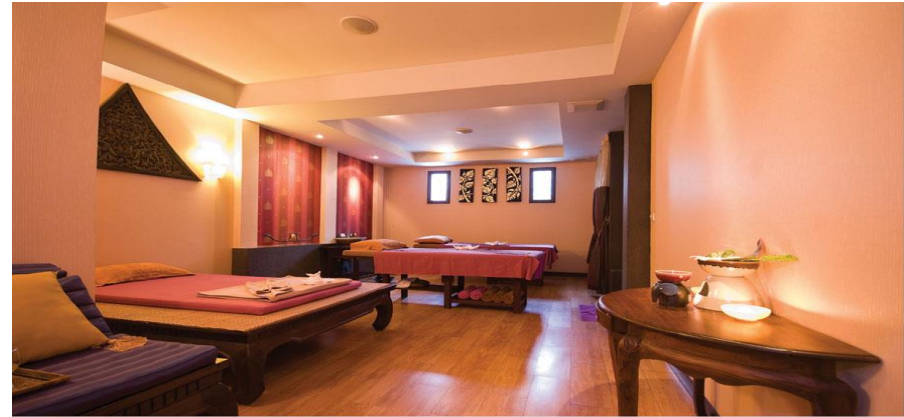
สปาเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ (Medical Spa)

- ปัจจุบัน โรงพยาบาลเอกชน/คลินิก/สถานพยาบาลหลายแห่ง โดยการนำเอา การบริการด้านส่งเสริมสุขภาพผนวกเข้ากับการบริการด้านการแพทย์ เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งผู้ที่เจ็บป่วย และผู้ที่ไม่ได้เจ็บป่วย แต่ต้องการ บำรุงรักษาสุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์ด้านการแพทย์แบบใหม่นี้จะอยู่ในรูปแบบ ของสปาเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ ซึ่งเป็นสปาใหม่ เรียกว่า Medical Spa

สปาเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ (Medical Spa)

- Medical Spa เริ่มได้รับความนิยมในเมืองไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยเป็นสปาที่มีการบริการเสริมทางการแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือก ภายใต้การควบคุมของกระทรวงสาธารณสุข ที่นอกจากจะรักษาโรคด้านความงามแล้ว Medical Spa ยังรักษาโรคเรื้อรังอีกด้วย

ขั้นตอนในการเข้ารับบริการ Medical Spa

- เริ่มจากการซักถามประวัติ อาการป่วย ตรวจร่างกาย และการให้ยาตามอาการป่วยเบื้องต้น โดยแพทย์ จิตแพทย์ และนักกายภาพบำบัด ตามลักษณะอาการ

ขั้นตอนในการเข้ารับบริการ Medical Spa

- หลังจากนั้น จะเป็นการรักษาแบบธรรมชาติบำบัดร่วมกับการเปลี่ยนรูปแบบการดำรงชีวิต (Life Style) ของผู้ป่วย เช่น แนะนำวิธีการเลือกรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย

ขั้นตอนในการเข้ารับบริการ Medical Spa

- เมื่อผู้ป่วยเปลี่ยน Life Style ได้ จึงจะรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก ซึ่งบางรายใช้เวลาในการเข้ารับบริการเพียง 3-6 เดือนผู้ป่วยก็จะมีอาการดีขึ้น และสามารถลดปริมาณยาที่กินอยู่เดิมได้ ทำให้ลดปัญหาข้อแทรกซ้อนจากการกินยาได้ด้วย

ป่วยแค่นี้จนถึงต้องไป Medical Spa

Medical Spa เหมาะสำหรับ....

- ผู้ที่ต้องรักษาโรคเรื้อรังที่อยู่ในภาวะควบคุมอาการหรือ
การกำเริบของโรคได้

- ผู้ที่ไม่ได้เจ็บป่วย แต่ต้องการใช้บริการสปาแบบทั่วไป และ
การให้บริการทางด้านความงาม

** Medical Spa ไม่เหมาะกับผู้มีอาการเจ็บป่วยถึงขั้นรุนแรง **

เวลาและงบประมาณในการเข้ารับบริการ Medical Spa

- มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการรักษาโรคที่โรงพยาบาลทั่วไป
- ค่าใช้จ่ายจะคิดเป็นราคาเหมารวมต่อการรักษาโรค
- เวลาในการเข้ารับบริการไม่แน่นอน แล้วแต่รูปแบบการใช้บริการ ซึ่งอาจใช้เวลาตั้งแต่ 1 เดือนไปจนถึง 1 ปี

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

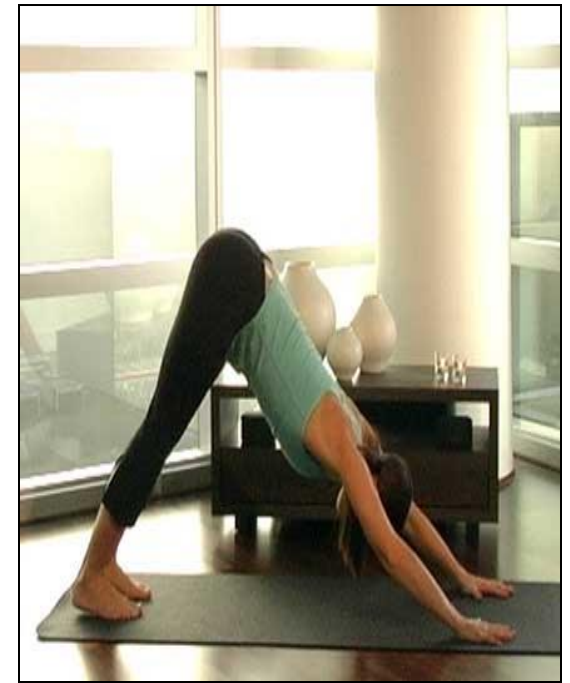
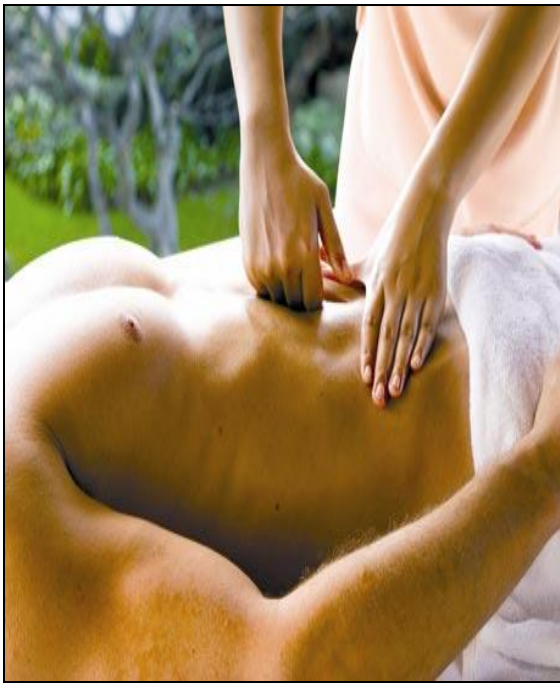
การบำบัดรักษาโรค

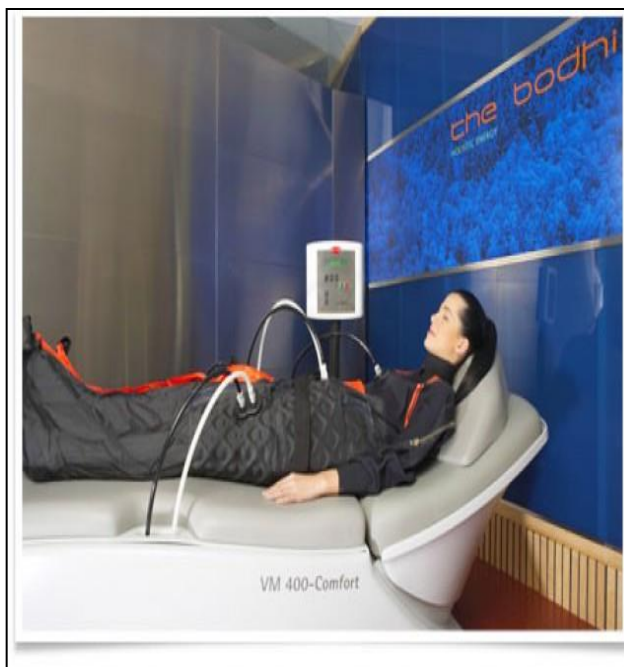
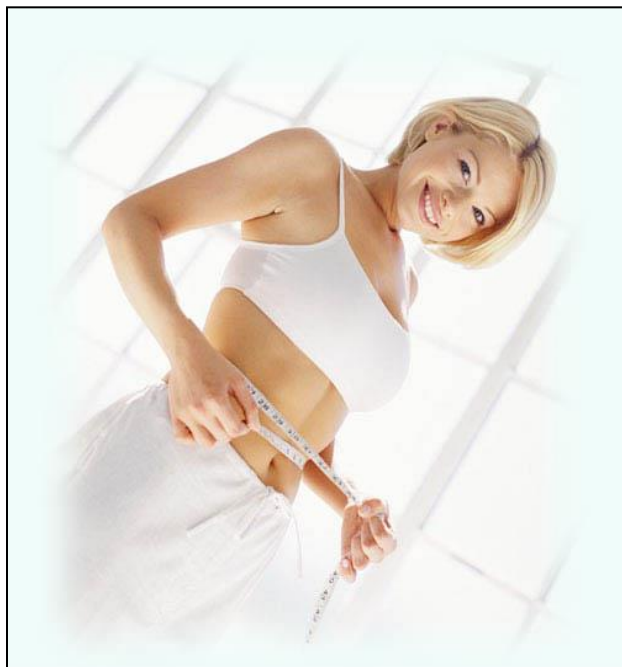
ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

การบำบัดด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อประสานร่างกายและจิตใจ
เช่น การนวดกดจุดไต้มน้ำ โยคะ การฝังเข็ม เป็นต้น

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

การดูแลรูปร่างให้ได้สัดส่วน เป็นโปรแกรมสำหรับการลดน้ำหนัก และการกำจัดเซลลูไลท์ การกระชับกล้ามเนื้อ และดูแลรูปร่างให้ได้สัดส่วน

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

การฟื้นฟูความงามของผิวพรรณ (Beauty Treatment) การดูแล
ผิวพรรณด้วยผลิตภัณฑ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย
เช่น การทำโบทอกซ์ การร้อยไหม

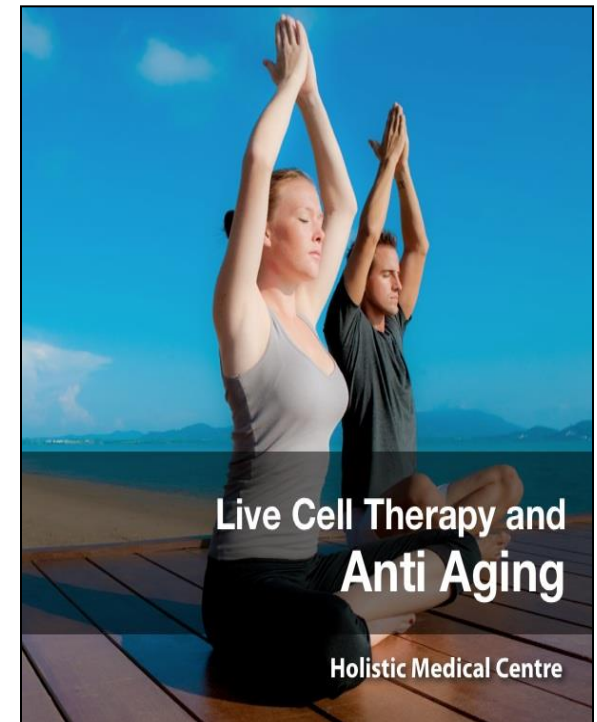
ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

การทำสปา (Spa and Relaxation)

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

โปรแกรมดูแลสุขภาพ โปรแกรมดูแลสุขภาพเพื่อให้ร่างกาย
แข็งแรง และดูอ่อนเยาว์

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

โปรแกรมดูแลรักษาใบหน้า (Facial Treatment)

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

วารีบำบัด (Hydro Therapy)

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

โปรแกรมล้างพิษ (Detoxication / Purification) การล้างพิษหรือ
ขจัดสารพิษในร่างกาย

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ด้าน Medical Spa

โปรแกรมการเลิกสูบบุหรี่ (Smoke Toxin Release)

โปรแกรมบำบัดยาเสพติด

CHM

College of Hospitality
Industry Management

T I H M

Tourism Industry and Hospitality Management

TIH 1413

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Q & A

benjaporn.ya@ssru.ac.th